

ZPRÁVA O TRHU ZELENINY

Vývoj cen:

Tuzemské obchodní nákupní ceny

Okurky salátové.....	14,30 Kč/kg
Salát hlávkový	4,60 Kč/ks
Zelí bílé konzumní.....	3,60 Kč/kg

Obsah:

Komoditní zpravodajství.....	1
Ceny zemědělských výrobců.....	2
Obchodní ceny.....	3
Spotřebitelské ceny.....	5
Zahraniční obchod.....	5
Informace ze zahraničních trhů.....	6
Aktuality.....	8

Komoditní zpravodajství

Ceny zemědělských výrobců

V 29. týdnu roku 2009 se průměrná **cena zemědělských výrobců (CZV)** salátu hlávkového mírně snížila, a to o 0,10 Kč/kg (tj. o 2,13 %) na 4,60 Kč/ks. Průměrná CZV okurek salátových se snížila o 0,90 (tj. o 5,92 %) na 14,30 Kč/kg. Průměrná CZV zelí bílého výrazně klesla o 0,50 (tj. o 12,20) na 3,60 Kč/kg.

Obchodní ceny

V 29. týdnu 2009 došlo v porovnání s 27. týdnem k zvýšení průměrné **obchodní nákupní ceny (NC)** celeru bez natě z dovozu, a to o 2,- Kč/kg (tj. o 10,8 %) na 20,20 Kč/ks. Jeho **obchodní odbytová cena (OC)** se zvýšila o 2,30 Kč/kg (tj. o 9,6 %) na 26,40 Kč/ks. Dále stoupla průměrná NC importované cibule světlé, a to o 1,- Kč/kg (tj. o 19,2 %) na 6,20 Kč/kg, její OC se zvýšila o 1,40 Kč/kg na 8,20 Kč/kg, tj. o 20,2 %. Oproti 27. týdnu prudce klesla průměrná NC importovaného póru, a to o 4,80 Kč/kg (tj. o 23,5 %) na 15,60 Kč/kg, jeho průměrná OC se snížila o 4,50 Kč/kg (tj. o 17,9 %) na 20,50 Kč/kg. Za sledované období se dále snížila průměrná NC importovaného česneku o 4,20 Kč/kg (tj. o 9,7 %) na 39,10 Kč/kg, jeho OC klesla o 1,- Kč/kg (tj. o 1,3 %) na 56,20 Kč/kg. Zvýšila se průměrná OC importované petržele, a to o 3,90 Kč/kg (tj. o 11,9 %) na 36,40 Kč/kg.

Zahraniční obchod

V období od 1.5. do 31.5.2009 výrazně stoupl **dovoz** rajčat do České republiky, a to o 42,1 % na 9 750,6 t za průměrnou jednotkovou hodnotu 27,23 Kč/kg. Nejvíce se jich dovezlo ze Španělska 3 278,9 t (tj. 33,6 %) za 22,48 Kč/kg a z Holandska 2 875,8 t (tj. 29,5 %) za 30,21 Kč/kg. Dovoz okurek mírně stoupl o 2,7 % na 9 024,1 t za 10,76 Kč/kg. 37,8 % pocházelo z Holandska (tj. 3 414,3 t za 11,98 Kč/kg) a 22,9 % z Německa (tj. 2 066,1 t za 6,62 Kč/kg). Dále se výrazně zvýšil (+ 41,1 %) import cibule na 6 139,7 t za 4,94 Kč/kg. Nejvíce (tj. 73,9 %) jí pocházelo z Holandska – 4 540,3 t za 3,93 Kč/kg. V květnu bylo dovezeno 4 536,4 t paprik za 27,99 Kč/kg, tzn. nárůst o 46,5 %. 1 806,3 t (tj. 39,8 %) pocházelo z Holandska za 29,47 Kč/kg. Import mrkve se snížil oproti minulému měsíci o 10,4 % na 3 846,9 t za 16,23 Kč/kg. Z Holandska pocházelo 1 113,7 t (tj. 28,9 %) za 15,83 Kč/kg. O 15,7 % klesl oproti dubnu dovoz bílého a červeného zelí na 2 465,3 t za 4,08 Kč/kg. 1 178,6 t (tj. 47,8 %) bylo dovezeno z Polska za 2,94 Kč/kg.

Na celkovém objemu **vývozu** se v květnu výrazně podílela rajčata. Jejich export stoupl o 17,8 % na 1 075,7 t za 31,92 Kč/kg. Naprostá většina (tj. 96,2 %) směřovala na Slovensko - 1 034,9 t za 32,15 Kč/kg. Prudce vrostl vývoz cibule o 44,1 %, na 902,9 t za 10,26 Kč/kg. 91,0 % (tj. 821,8 t za 9,71 Kč/kg) bylo vyvezeno na Slovensko.

Praha chce ekologickou zeleninu z farem, nemá však kde brát

Občanské sdružení PRO-BIO LIGA pomáhá zemědělcům s přímým odbytem faremní produkce. Zahájení realizace tzv. bedýnkového systému ukázalo enormní zájem spotřebitelů o biozeleninu od drobných hospodářů, a zároveň kritický nedostatek zelinářů v okolí hlavního města.

Nově zprovozněný bedýnkový systém zajišťuje biozeleninu ekofarmáře Karla Tachecího celkem 30 ti pražským rodinám, které měly zájem o podporu jeho hospodaření a předplatily si na čtvrt roku dopředu část úrody.

Spotřebitelé do systému vstoupili s vědomím, že pokud bude úroda nižší, ponесou riziko menších zásilek. Farmář tak získal stálé odběratele, finanční prostředky předem na úhradu osiva, jistotu úhrady produkce a zejména snížení práce s vyřizováním objednávek. Každý týden totiž odběratelům připravuje jednotnou bedýnku toho, co právě dorostlo. Složení bedýnky tak spotřebitelé mohou ovlivnit dohodou s farmářem na tom, co bude vysévat.

Zájem o odběr zeleniny prostřednictvím systému bedýnek PRO-BIO LIGA projevilo více než 100 pražských spotřebitelů. Bohužel jejich touhu po biozelenině zatím nejsou zelinářské kapacity v okolí Prahy schopny uspokojit, a také není dostatek producentů, kteří by měli odvahu se touto cestou vydat.

V době, kdy se zemědělství potýká s velkými problémy s odbytem a nízkými výkupními cenami by přímá distribuce spotřebitelům mohla být řešením. Zájem mezi spotřebiteli je velký, vždyť ani další bedýnkové systémy, které v Praze fungují nejsou zatím zdaleka schopny uspokojit všechny zájemce.

Bedýnkové systémy, nebo také někdy tzv. „komunitou podporované zemědělství“ je vztah vzájemné podpory mezi drobným hospodářem a těmi, kteří konzumují jím vyprodukované potraviny.

Jedná se o partnerství mezi zemědělcem a spotřebitelem, kde obě strany sdílejí rizika a přínosy zemědělské produkce. Jde zde také o znovuoobjevení vztahu mezi půdou a konzumovanými potravinami a obnovení tradice drobného hospodaření s důrazem na spotřebu potravin v místě jejich produkce.

PRO-BIO LIGA je nezávislé občanské sdružení, jehož posláním je informovat a chránit spotřebitele potravin, přispívat k celoživotnímu vzdělávání a zvyšovat všeobecné povědomí o ekologicky šetrném chování a udržitelném rozvoji. PRO-BIO LIGA je samostatnou spotřebitelskou pobočkou největšího českého spolku ekologických hospodářů - Svazu ekologických zemědělců PRO-BIO Šumperk. Sdružuje 230 členů. Více na www.biospotrebitel.cz

Pramen: Agris, 14.7.2009

Ceny zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 29. týden 2009

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Ceny zemědělských výrobců			Změna průměrné CZV proti 27. týdnu 2009	
		min.	max.	průměr	v Kč	v %
Mrkev a karotka	kg			*		
Kedlubny	ks			*		
Okurky salátové	kg	13,00	16,00	14,30	- 0,90	- 5,92
Salát hlávkový	ks	4,00	5,50	4,60	- 0,10	- 2,13
Salát barevný	ks			*		
Zelí bílé konzumní	kg	3,00	4,00	3,60	- 0,50	- 12,20
Zelí červené	kg			*		

Poznámka : Ceny zemědělských výrobců jsou uváděny bez DPH a bez dopravy, MJ = měrná jednotka, . = údaj nebyl v předchozím období k dispozici, * = méně než 3 respondenti.

Pramen : ZUČM

Obchodní ceny

Obchodní nákupní ceny vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 29. týden 2009

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Nákupní ceny							
		z domácí produkce				z dovozu			
		min.	max.	průměr	±29/27	min.	max.	průměr	±29/27
Brokolice (500 g)	ks			*				*	
Celer bez natě	kg			*		17,50	23,60	20,20	+ 2,00
Cibule světlá suchá	kg			*		4,70	8,20	6,20	+ 1,00
červená	kg			*				*	
Česnek	kg			*		29,50	47,80	39,10	- 4,20
Červená řepa	kg			*				*	
Kapusta hlávková	kg	5,00	8,70	6,90	- 2,40			*	
Kedlubn	ks			*				*	
Křen	kg			*				*	
Květák	ks			*				*	
Mrkev a karotka	kg			*				*	
Paprika bílá	kg			*		19,00	42,30	27,40	- 1,50
červená	kg			*		16,50	35,80	27,30	- 0,40
zelená	kg			*				*	
žlutá	kg			*				*	
Petržel	kg			*				*	
Petržel nať kadeřavá	kg			*				*	
Pór	kg			*		13,40	19,80	15,60	- 4,80
Rajčata	kg			*		12,70	15,60	14,30	- 1,00
Ředkvičky	sv.			*				*	
Salát barevný	ks			*				*	
hlávkový	ks	5,50	6,60	5,80	- 0 30			*	
ledový	ks	8,00	10,20	8,70	- 0,40			*	
Zelí bílé	kg	2,90	5,30	4,40	.			*	
červené	kg			*		5,10	7,40	5,90	- 0,40
kysané balené	ks	12,60	12,60	12,60	+ 2,00			*	
kysané volné	kg			*				*	
pekingské	kg	5,80	7,80	6,80	- 2,10			*	
Žampiony	kg			*				*	

Poznámka : Nákupní cena je cena bez DPH; MJ = měrná jednotka; * = méně než 3 respondenti; . = ceny nebyly v předchozím týdnu k dispozici.
Pramen : TIS ČR SZIF

Obchodní odbytové ceny vybraných druhů zeleniny I. jakostní třídy

Datum zjištění ceny: 29. týden 2009

Kč/MJ

Druh zeleniny	MJ	Odbytové ceny							
		z domácí produkce				z dovozu			
		min.	max.	průměr	±29/27	min.	max.	průměr	±29/27
Brokolice (500 g)	ks			*				*	
Celer bez natě	kg			*		19,50	29,50	26,40	+ 2,30
Cibule světlá suchá	kg			*		5,20	10,00	8,20	+ 1,40
červená	kg			*		13,90	16,30	14,70	- 0,20
Česnek	kg			*		43,90	66,00	56,20	- 1,00
Červená řepa	kg			*		8,00	10,50	9,20	- 0,70
Kapusta hlávková	kg			*				*	
Kedluben	ks	6,20	7,60	6,90	+ 0,20			*	
Křen	kg			*		45,50	56,00	49,40	+ 0,00
Květák	ks			*				*	
Mrkev a karotka	kg			*		7,90	10,10	9,00	- 4,30
Okurky hadovky	kg			*				*	
salátové	kg			*		16,00	19,90	17,90	+ 0,30
Paprika bílá	kg			*		23,00	49,10	31,30	-1,50
červená	kg			*		27,50	45,70	35,00	- 1,60
zelená	kg			*				*	
žlutá	kg			*		35,00	50,80	45,40	+ 0,00
Pažitka v kelímku	ks			*				*	
Petržel	kg			*		34,90	38,00	36,40	+ 3,90
Petrželová nať kadeřavá	kg			*				*	
Pór	kg			*		14,90	23,40	20,50	- 4,50
Rajčata	kg			*		15,90	19,60	18,30	- 1,10
Cherry (250 g)	ks			*				*	
Ředkev bílá	ks			*				*	
Ředkvička	sv.	6,30	7,30	6,80	+ 0,20			*	
Salát barevný	ks			*				*	
hlávkový	ks	6,00	9,50	7,70	+ 0,90			*	
ledový	ks			*				*	
Zázvor	kg			*				*	
Zelí bílé	kg			*				*	
červené	kg			*		5,90	9,00	7,80	- 0,20
kysané balené	ks			*		8,20	8,70	8,50	+ 0,10
kysané volné	kg			*				*	
pekingské	kg	7,50	9,10	8,50	- 0,90			*	
Žampiony	kg			*		49,40	60,00	53,20	+ 0,00

Poznámka : Nákupní cena je cena bez DPH. MJ = měrná jednotka; * = méně než 3 respondenti; . = Ceny nebyly v předchozím týdnu k dispozici.
Pramen : TIS ČR SZIF

Spotřebitelské ceny

Srovnání průměrných spotřebitelských cen vybraných druhů zeleniny

Kč/kg

Druh/týden	2.	4.	6.	8.	10.	12.	15.	17.	19.	21.	23.	25.	28.
Papriky	64,75	65,66	62,94	65,81	67,79	71,04	75,11	72,02	67,43	57,53	52,09	44,24	43,99
Rajská jablka	47,83	39,15	40,34	36,15	38,93	45,45	51,59	50,57	52,66	43,22	34,33	27,10	25,65
Mrkev pravá	13,76	15,54	16,93	16,80	17,36	18,48	20,80	22,55	25,59	27,75	26,79	22,66	17,81

Poznámka: Spotřebitelské ceny v týdenních šetřeních jsou zjišťovány u malého souboru prodejen, proto mají uváděné ceny pouze orientační charakter,

- = údaj nebyl k dispozici.

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod

Dovoz a vývoz vybraných druhů zeleniny od 1.1. do 31.5.2009

Druh zeleniny	Dovoz			Vývoz		
	Množství (t)	Jednotková hodnota (Kč/kg)	Množství (t) od 1. 5. - 31. 5.	Množství (t)	Jednotková hodnota (Kč/kg)	Množství (t) od 1. 5. - 31. 5.
Cibule	22 350,8	4,94	6 139,7	3 098,9	10,26	902,9
Celer hlízový	3 083,3	10,22	796,0	914,7	13,78	206,3
Česnek	2 352,3	40,42	459,7	272,9	48,20	51,4
Květák	7 647,6	17,51	1 616,0	1 252,3	23,33	286,0
Mrkev, vodnice a tuřín	21 090,3	16,23	3 846,9	3 261,8	19,27	662,5
Okurky	28 562,5	10,76	9 024,1	2 332,5	14,91	832,9
Papriky	17 407,1	27,99	4 536,4	1 432,8	35,62	364,6
Pór	3 752,8	17,19	803,4	579,7	25,20	101,7
Rajčata	33 680,4	27,23	9 750,6	4 022,7	31,92	1 075,7
Salát hlávkový	3 884,0	22,13	568,1	337,8	25,00	107,8
Zelí bílé a červené	11 242,8	4,08	2 465,3	1 392,2	6,04	466,5

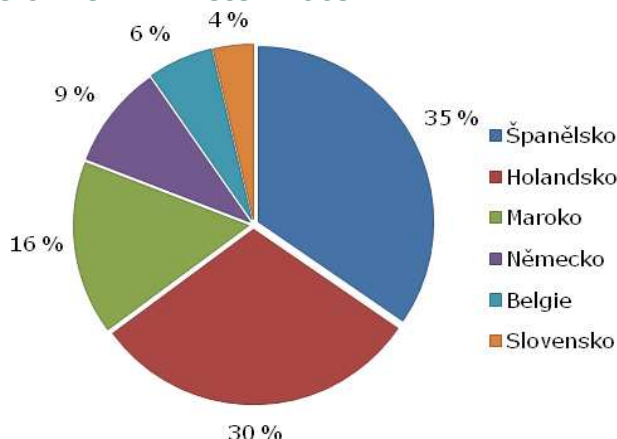
Poznámka: ČSÚ zpětně provádí úpravu o zpřesňování dat o zahraničním obchodu.

Pramen: Podle údajů ČSÚ zpracoval TIS ČR SZIF.

Dovoz rajčat do ČR podle nejvýznamnějších zemí - květen 2009

Název země	Množství dovozu (t)	Průměrná jednotková hodnota (Kč/kg)
Španělsko	3 278,9	22,48
Holandsko	2 875,8	30,21
Maroko	1 515,2	25,07
Německo	897,1	33,52
Belgie	565,9	30,62
Slovensko	353,2	31,10

Pramen: Podle údajů ČSÚ zpracoval TIS ČR SZIF.

Informace ze zahraničních trhů

Ceny zeleniny na Slovensku

Datum zjištění ceny: 29.6. - 3.7.2009

EUR/MJ

Druh zeleniny	MJ	Nákupní ceny od producentů		Odbytové ceny z velkoobchodu	
		cenové rozpětí	průměrná cena	cenové rozpětí	průměrná cena
Brokolice D	ks	-	-	0,40 - 1,00	0,77
Cibule	kg	0,25 - 0,40	0,32	0,29 - 0,50	0,40
Celer s natí	ks	0,17 - 0,40	0,29	0,30 - 0,49	0,38
Cukety	kg	-	-	0,40 - 0,90	0,69
Česnek D	kg	-	-	1,60 - 2,50	1,97
Kapusta hlávková	kg	-	-	0,39 - 0,72	0,55
Kedlubny	ks	0,13 - 0,15	0,13	0,23 - 0,30	0,26
Květák	ks	0,30 - 0,33	0,32	0,44 - 0,80	0,61
Mrkev	sv.	0,23 - 0,30	0,27	0,30 - 0,40	0,36
Okurky salátové	kg	0,23 - 0,45	0,37	0,49 - 0,80	0,57
Papriky	kg	0,50 - 0,70	0,55	0,90 - 1,40	1,05
Petržel	sv.	0,30 - 0,35	0,32	0,30 - 0,50	0,43
Pór D	kg	-	-	0,90 - 1,45	1,20
Rajčata	kg	0,33 - 0,80	0,54	0,55 - 1,00	0,81
Salát hlávkový	ks	0,13 - 0,17	0,14	0,23 - 0,28	0,25
Zelí bílé	kg	0,12 - 0,15	0,14	0,23 - 0,40	0,27
červené	kg	0,20 - 0,35	0,24	0,28 - 0,43	0,37
kysané	kg	-	-	0,35 - 0,56	0,49
Žampiony	kg	-	-	1,89 - 2,32	2,15

Poznámka: Odbytové ceny od producentů a z velkoobchodu jsou uváděny bez DPH. D = dovoz, - = údaje nejsou k dispozici.
Pramen: ATIS – Správa o trhu s ovocím a zeleninou

Obchodní ceny zeleniny ve Velké Británii - tržnice New Covent Garden

Datum zjištění ceny: 14.7.2009

USD/MJ

Druh zeleniny	Země původu	MJ	Průměrná cena
Cibule	Velká Británie	kg	0,34
Květák	Velká Británie	ks	1,18
Mrkev	Velká Británie	kg	0,64
Okurky hadovky	Holandsko	ks	0,48
Paprika zelená	Holandsko	kg	1,66
Petržel	Itálie	kg	2,77
Rajčata Cherry (250 g)	Španělsko	ks	0,89
Ředkvičky	Holandsko	sv.	0,29
Salát ledový	Velká Británie	ks	0,45
Zelí bílé	Holandsko	kg	0,31

Pramen: USDA – Fruit and Vegetables Market News

Ceny vybraných druhů zeleniny v Itálii

EUR/kg

Druh	28. týden	27. týden	28./27. t. 2009 (%)	28.t.2009/ 28.t. 2008 (%)
Celer	0,40	0,40	0,00	+ 37,93
Cibule	0,26	0,30	- 11,86	+ 13,04
Cukety	0,28	0,33	- 16,01	- 4,14
Česnek	1,60	1,33	+ 20,30	+ 14,29
Květák	0,30	0,49	- 39,18	- 34,44
Lilek	0,38	0,43	- 10,35	+ 0,53
Mrkev	0,21	0,23	- 5,33	- 42,43
Okurky salátové	0,20	0,20	+ 1,00	- 31,53
Papriky	0,47	0,52	- 9,06	- 12,75
Rajčata	0,44	0,42	+ 4,80	- 6,02
Ředkvičky	0,46	0,54	- 14,87	- 1,08
Salát hlávkový	0,21	0,23	- 12,02	- 44,29

Poznámka: - = údaj není k dispozici.

Pramen: ISMEA, Servizi per il Mercato Agricolo Alimentare

Velkoobchodní ceny zeleniny ve vybraných trzích v Polsku

Datum zjištění ceny: 7.7. - 9.7.2009

PLN/MJ

Druh zeleniny	MJ	Bronisze		Lublin		Poznań		Sandomierz		Zielona Góra	
		9.7.2009		7.7.2009		8.7.2009		9.7.2009		7.7.2009	
		min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.	min.	max.
Domácí produkce:											
Celer	kg	2,50	3,00	3,60	3,60	4,00	4,40	3,00	3,60	4,00	5,00
Cibule	kg	1,20	1,50	1,60	1,60	1,00	1,40	1,20	1,80	-	-
Červená řepy	kg	0,70	1,00	-	-	0,80	1,00	0,50	0,60	1,20	2,50
Květák	ks	1,50	2,00	1,00	1,60	2,00	2,50	1,00	1,50	2,00	2,50
Mrkev	kg	1,30	1,75	-	-	1,20	1,80	1,50	2,00	1,50	1,60
Okurky salátové	kg	1,20	1,75	-	-	-	-	1,40	1,70	2,40	3,00
Petržel	kg	5,00	6,00	5,00	5,00	4,00	5,00	3,00	4,00	4,50	5,00
Rajčata	kg	2,50	3,33	1,50	3,33	2,50	5,00	2,50	3,00	3,00	3,50
Salát	ks	0,90	1,20	0,75	1,12	1,00	1,20	0,70	0,80	1,00	1,20
Ředkvičky	sv.	1,00	1,40	1,00	1,00	0,70	0,80	0,50	0,70	0,70	0,80
Zelí bílé rané	kg	0,80	1,00	1,20	1,20	0,60	1,00	0,50	0,60	1,20	1,40
Žampiony	kg	4,50	5,50	4,00	5,00	4,00	4,50	5,00	5,50	4,67	4,80
Dovoz:											
Paprika červená	kg	5,50	8,50	5,20	7,00	7,00	8,00	6,50	7,00	7,00	8,00

Poznámka: - = údaj není k dispozici

Pramen : Rynek owoców i warzyw świeżych

Obchodní ceny vybraných druhů zeleniny ve Francii – tržnice Paříž

Datum zjištění ceny: 9.7. 2009

USD/kg

Druh zeleniny	Země původu	Cena		
		min.	max.	průměr
Celer	Francie	1,11	1,39	1,25
Cibule	Francie	0,46	0,56	0,49
Česnek bílý	Argentina	3,47	3,75	3,61
Květák (ks)	Francie	1,34	1,44	1,39
Mrkev	Francie	0,81	0,90	0,83
Papriky zelené	Španělsko	1,25	1,53	1,39
Rajčata	Polsko	0,90	0,97	0,94
Salát ledový (ks)	Francie	0,46	0,58	0,51
Zelí bílé	Francie	0,62	0,76	0,69

Pramen : USDA – Fruit and Vegetables Market News

Plochy zeleniny pěstované s méně chemikáliemi v ČR rostou

Tuzemští zemědělci pěstují stále více zeleniny takzvaným integrovaným způsobem, který je méně náročný na používání chemikálií. V současné době tento mezistupeň mezi klasickým a ekologickým přístupem převládá na 45 procentech tuzemských ploch s pěstovanou zeleninou. Zelináři chtějí, aby podíl polí s integrovaně pěstovanou zeleninou (IPZ) do roku 2013 vzrostl na 70 procent, podobně jako je tomu v Rakousku či Německu. ČTK to dnes řekl předseda Zelinářské unie Čech a Moravy Jaroslav Zeman.

V Česku nyní integrovaným způsobem pěstuje zeleninu na 4 900 hektarech půdy více než 50 pěstitelů. V roce 2005 zakládalo Svaz pro integrovanou produkci zeleniny patřící pod unii 36 pěstitelů s přihlášenou plochou 4 169 hektarů. „Každoročně dochází k mírnému navýšování plochy,“ uvedl Zeman. Integrovaný způsob pěstování je dle zelinářů proti klasickému nákladnější. Používají se sice menší dávky chemikálií, ale rozdělené do více aplikací.

Další prostředky vynaloží pěstitelé na povinné rozборы půdy a pěstované zeleniny. Kvůli nižšímu povolenému množství dusíkatých hnojiv jsou ve srovnání s konvenčním pěstováním až o pětinu nižší výnosy.

Producenti IPZ uvádějí, že jimi pěstovaná zelenina je proti klasicky produkované zdravější a díky sníženým dávkám dusíkatých hnojiv také chutnější. Produkce podle Zemana navíc podléhá přísným kontrolám a pěstitel zapojený do systému integrované produkce nemůže zároveň pěstovat

zeleninu klasicky. Pěstování je navíc šetrnější vůči životnímu prostředí než konvenční, podotkl Zeman.

Podle Toma Václavíka z agentury Green marketing se biozemědělci nelíbí, když někteří pěstitelé integrované zeleniny označují své výrobky za „ekologické“ či „ekologicky pěstované“, protože na rozdíl od biozemědělců používají nadále při svém hospodaření chemii, i když v nižších dávkách než klasičtí pěstitelé. Naproti tomu biozelináři pěstují zeleninu zcela bez použití chemie.

Snížené zisky způsobené nižšími výnosy a vyššími náklady mají pěstitelům IPZ i biozeleniny nahradit zvláštní dotace z EU, které jsou jedním z důvodů rostoucího zájmu o tyto formy pěstování.

V případě IPZ získávají zelináři 440 eur (11 390 Kč) na hektar, pěstitelé biozeleniny inkasují 564 euro na hektar. Evropské dotace k nim směřují v rámci Programu rozvoje venkova. Integrovaný způsob pěstování je v ČR uplatňován také u ovoce a vinné révy.

Cena IPZ v obchodech se dosud neliší od konvenčně pěstované produkce na rozdíl od biozeleniny, která je až několikanásobně dražší. Do budoucna o jejím navýšení pěstitelé IPZ však uvažují. Teprve nedávno také začali své produkty označovat zvláštním logem.

„Pěstitelé si uvědomili až poslední dobou, že k případnému zvýšení cen může dojít až poté, co bude jejich zboží jasně označeno a tím odlišeno,“ řekl ČTK Zeman, podle nějž však nejdříve musí veřejnost znát rozdíl mezi klasickým a integrovaným způsobem pěstování.

Podle průzkumu, který loni v říjnu provedla v pražských prodejnách organizace Pro-bio-liga byla biozelenina až o 300 procent dražší než klasická zelenina, přesto byl o ní mezi spotřebiteli veliký zájem.

„Cílová skupina je jiná, pojem 'bio' je myslím lépe vnímán než 'integrován',“ podotkl Václavík.

V Česku loni pěstovalo zeleninu téměř 600 profesionálních producentů. Před vstupem do Evropské unie byl jejich počet téměř dvojnásobný.

Po začlenění Česka do EU také výrazně klesla pěstební plocha zeleniny, snížila se ze 13 125 hektarů v roce 2004 na 10 670 hektarů v roce 2005. Loni v Česku zabírala zeleninová pole 10 536 hektarů. Přestože došlo k meziročnímu poklesu ploch, vzrostla úroda meziročně téměř o pětinu na 300 000 tun. Plochy v Česku ekologicky pěstované zeleniny loni dle čísel Ústavu zemědělské ekonomiky a informací přesáhly 300 hektarů.

Pramen: ČTK, 15.7.2009

Rostlinolékařský zákon se výrazně změnil

Chystané změny v právních předpisech Evropské unie v oblasti rostlinolékařské péče popisoval obsáhlý seminář, který proběhl v Praze. Přednášející upozornili na to, jak se budou měnit postupy povolování přípravků, která omezení legislativa přinese a jaký bude předpokládaný časový harmonogram jejího zavádění.

Na úvod upozornil RNDr. Kamil Schützner, externí konzultant spolupořádající České asociace ochrany rostlin, že stále platí směrnice č. 91/414 EHS. Novela legislativy putovala do Evropského parlamentu v lednu, byla ve druhém čtení schválena, a Rada EU by ji mohla schválit asi v červnu nebo červenci tohoto roku. Pokud bude publikována v červenci (vstoupí v platnost po 20 dnech) nastane použitelnost nařízení po osmnácti měsících, což je zhruba počátek roku 2011. Hlavní součástí novely, nařízení k uvádění na trh a používání přípravků na ochranu rostlin, bude přímo vykonatelné, ale vyžádá si novelizaci zákona č. 326/2004 Sb. (o rostlinolékařské péči). Cílem nařízení je stanovit pravidla pro povolování přípravků, jejich uvádění na trh, používání a kontrolu. Nová pravidla pro schvalování se budou týkat také safenerů, synergentů, adjuvantů a formulačních přísad. Dalším cílem nařízení je také zajištění ochrany zdraví lidí, zvířat a životního prostředí a lepší fungování vnitřního trhu. Druhou částí novely je směrnice o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin.

Zrychlení i restrikce

Základní princip povolování zůstává – účinná látka musí být schválena na unijní úrovni, členské země pak povolují jednotlivé přípravky. Mezi hlavní novinky patří vylučovací kritéria (cut-off), dělba práce v rámci nově zavedených zón a vzájemné uznávání povolení. Za určitých podmínek může členský stát povolit přípravek s dosud neschválenou účinnou látkou.

Nařízení přináší i další změny. Například namořené osivo bude možné uvádět na trh, pokud je ošetřeno přípravkem povoleným alespoň v jedné členské zemi. O povolení přípravku pro minoritní použití může požádat nejen třetí osoba, ale také

držitel registrace. Zonální hodnocení (ČR leží ve střežení zóně, která sahá od Irska po Rumunsko) by mělo přinést rychlejší a snazší registraci přípravků, přičemž konečný verdikt bude možné napadnout soudně.

RNDr. Schützner vysvětlil, že velmi diskutovaná cut-off kritéria pro schvalování účinných látek, safenerů a synergentů stanovují, že jsou zcela (kromě zanedbatelné expozice) zakázány látky CMR1 (kancerogenita, mutagenita a toxicita pro reprodukci) a M2. Zákaz s možností výjimek se týká C2 a R2 a ED (látek narušujících endokrinní systémy). POPs (perzistentní organické znečišťující látky; dir. 1999/45) jsou též zakázány, pokud splňují všechna tři kritéria, tedy perzistence, bioakumulace a potenciál pro environmentální přenos na velkou vzdálenost. Látky označené PBT, v PvB (perzistentní, bioakumulativní a toxické, resp. vysoce perzistentní a bioakumulativní, dir. 2000/60) jsou také zakázány, pokud splňují všechna tři kritéria, tedy perzistenci, bioakumulaci a toxicitu.

Jaký bude dopad cut-off kritérií, není zatím zcela jasné. RNDr. Schützner konstatoval, že podle předběžných seznamů již byly některé účinné látky identifikované jako závadné zapsány na Annex I. Ten ale zahrnuje látky, které prošly hodnocením podle přísných pravidel EU.

Pokud látka tímto sítím projde, je dále hodnocena její účinnost, ekotoxikologie, osud a chování v životním prostředí, toxikologie a rezidua.

Potřeba další legislativy

Jak RNDr. Schützner uvedl, například definice ED látek ještě není konečná a komise ji musí navrhnout do čtyř let. Zdůraznil také, že všechny účinné látky musejí být nejprve hodnoceny podle nových kritérií, a do té doby nelze říci, které látky budou vylučovací kritéria splňovat. Kromě toho bude muset komise přijmout několik dalších norem a opatření, aby bylo možné novou legislativu uplatnit.

Ing. Pavel Minář, Ph.D. ze Státní rostlinolékařské správy (SRS) doplnil, že cíle připravovaného nařízení nelze splnit bez směrnice, při jejíž tvorbě se očekává hlavní debata. Do ledna 2011 pak musí být

upraveny tuzemské právní předpisy. „Jde o velmi zásadní změnu, část týkající se přípravků bude muset být zcela změněna,“ zdůraznil. Dále to bude znamenat, že proběhne analýza dopadu (RIA). Znamená to mimo jiné konzultace se zástupci ovlivněných skupin, což jsou výrobci, dovozci, uživatelé a další.

Nařízení přinese některé nové definice, například termín „látky vzbuzující obavy“, jimž je vlastní mít nepříznivé účinky na lidi, zvířata či životní prostředí a jsou v přípravcích na ochranu rostlin obsaženy v dostatečné koncentraci. Definován je také „profesionální uživatel“, osoba, která používá pesticidy v rámci svých profesních činností.

Zůstanou na zemi

Směrnice o udržitelném používání pesticidů uvádí, že členské země zajistí zákaz leteckého postřiku. Lze ale udělit výjimku, přičemž nesmí existovat jiná přijatelná alternativa nebo musí být zřejmé výhody proti pozemní aplikaci přípravků, pokud jde o snížení dopadu na lidské zdraví a životní prostředí. Použité pesticidy musí být vysloveně schváleny pro leteckou aplikaci v návaznosti na konkrétní posouzení z něho plynoucího rizika.

Ing. Petr Harašta, Ph.D. ze SRS k tomu uvedl, že na trhu jsou stroje s výškou 1,6 metru, takže možnost povolit výjimku z důvodu, že není jiná alternativa například ve vysokých porostech, se zužuje. Dodal, že letecká aplikace se použije u zhruba na deseti procentech z celkové ošetřené

plochy. Pro Českou republiku to bylo v roce 2007 do 80 000 z celkových 8,5 milionu hektarů ošetřených. Letecká ochrana se zřejmě udrží jen u lesních porostů.

Celá směrnice vykazuje výrazné tendence k podpoře nechemické ochrany a snižování rizik pro obyvatelstvo a životní prostředí. To ale může přinést také zmenšení sortimentu přípravků na ochranu rostlin pro malospotřebitele.

Ing. Harašta také připomněl, že poslední novela zákona o rostlinolékařské péči sjednocuje lhůtu kontrolního testování pro mořičky, postřikovače a další stroje na ochranu rostlin na tři roky.

Další revize na obzoru

Jak informoval Ing. Michal Hnízdl, v budoucnu by se měla novelizovat legislativa spojená s ochranou před zavlečením škodlivých organismů do EU. Vysvětlil, že revize rostlinolékařského systému je důsledkem nárůstu mezinárodního obchodu, rozšíření unie, potřeby lepší koordinace a zjednodušení legislativy. Proces by měl začít v letos a skončit v roce 2012 návrhem nové legislativy. Novelizace by měla například omezit regulaci pouze na škodlivé organismy, které představují skutečné riziko, zavést širokou rostlinolékařskou monitorovací síť a preventivní rostlinolékařský dozor a zlepšit účinnost ochrany proti zavlečení. Uvažuje se také o zřízení fondu, ze kterého by se vyplácela náhrada za přímé náklady způsobené úředně nařízenou ochranou.

Pramen: www.agroweb.cz, 9.7.2009

Kurzy devizového trhu - Česká národní banka - platnost od 20.7.2009

100 HUF – 9,469 Kč
1 EUR – 25,840 Kč

1 PLN – 6,013 Kč
1 HRK – 3,522 Kč

1 USD – 18,172 Kč

Vydavatel

TIS ČR, SZIF

Státní zemědělský intervenční fond
Ve Smečkách 33, 110 00 Praha 1

www.szif.cz

Odpovědný pracovník

Ing. Tomáš Materna
vedoucí samostatného oddělení
agrární informatiky

tel.: 222 871 577
fax: 222 871 536
e-mail: materna@szif.cz

Komoditní manager

Ing. Anna Mandelíčková

tel.: 222 871 428
fax: 222 871 536
e-mail: anna.mandelickova@szif.cz

Rozmnožování anebo rozšiřování tohoto zpravodaje nebo jeho části jakýmkoliv způsobem je zakázáno, s výjimkou případů povolených autorským zákonem nebo předchozího písemného souhlasu TIS ČR SZIF. Údaje obsažené v tomto zpravodaji jsou pouze informativního charakteru a nemají závaznou povahu. Jejich citace je možná pouze s uvedením zdroje TIS ČR SZIF.